

Opis źródła:

Pisma Henryka Sienkiewicza. Listy z podróży to zbiór reportaży spisanych przez polskiego laureata Nagrody Nobla, Henryka Sienkiewicza, w których relacjonuje on swoją podróż z Londynu do Liverpoolu, rejs po oceanach, pobyt w Nowym Jorku oraz podróże po Stanach Zjednoczonych. Niżej prezentowany tekst źródłowy jest fragmentem *Listów z podróży*, w których autor porównuje Nowy Jork z wielkimi miastami europejskimi oraz polskimi, skupiając się głównie na ich symbolach.

Miejsce i data wydania:

Warszawa 1880 r.

Miejsce przechowywania oryginału źródła:

Brak informacji o miejscu przechowywania oryginału. Wersję cyfrową odnaleźć można, m.in.: <https://polona.pl/item-view/2aff2641-2ddf-4352-85c4-923afefa8b03?page=58>

Tekst źródła (fragment):

New-York jednak nie tylko nie zachwyił mnie, ale rozczarował potężnie. Każde z europejskich miast ma jakąś swoją osobliwość, którą istotnie widzieć warto: Paryż ma ich tysiące, Londyn również, Wiedeń ma swego Stefana, Berlin swego Kaulbacha, Bruksella Wirtza i św. Gudullę, Wenecya swoje kanały, Rzym papieża i Rzym starożytny, [...], Kraków Wawel Matejkę, Warszawa dobre chęci, któremi jest brukowaną, wielkich ludzi do małych interesów, najdłuższe na świecie języki, Saski ogród i dobro społeczne w kształcie dziurawego orzecha, na którym świszcze kto chce i jak mu się podoba.

Słowniczek pojęć:

Henryk Sienkiewicz – polski laureat Nagrody Nobla, pisarz, podróżnik i publicysta. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Sienkiewicz

Nagroda Nobla – wyróżnienie przyznawane od początku XX wieku za wybitne zasługi dla ludzkości: naukowe, literackie lub w działaniach na rzecz pokoju. Ufundowana przez Alfreda Nobla, szwedzkiego przedsiębiorcę, wynalazcę dynamitu. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Sienkiewicz

Pozytywizm – nurt w literaturze i filozofii ostatnich dekad XIX wieku, który charakteryzował się silnym przekonaniem o tym, że świat można poznawać jedynie za pomocą nauki. Na ziemiach polskich pozytywiści głosili, m.in. konieczność zrównania kobiet w prawach z mężczyznami.

Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Literatura_polska_%E2%80%93_pozytywizm

Antoine Wiertz - https://pl.wikipedia.org/wiki/Antoine_Wiertz

Św. Gudula – patronka Brukseli. Więcej: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Gudula>

Pytania do źródła

Pytania do uczniów szkoły podstawowej i średniej (poziom podstawowy):

1. Jaki wyłania się obraz Nowego Jorku z tekstu źródłowego oraz stosunek do niego Henryka Sienkiewicza? Czy wyobrażenia Sienkiewicza pokrywały się ze stanem faktycznym?
2. Jakie symbole, według tekstu źródłowego, posiadają kolejne miasta wymienione przez Henryka Sienkiewicza? Wymień inne symbole tych miast.
3. W którym roku Henryk Sienkiewicz otrzymał Nagrodę Nobla? Za który utwór otrzymał nagrodę? Wymień innych laureatów Nagrody Nobla z dziedziny literatury.
4. Wymień dodatkowe trzy utwory, napisane przez H. Sienkiewicza. Jaki kierunek w literaturze reprezentował Henryk Sienkiewicz? Jakie były główne postulaty tego kierunku?

Wskazówki:

Henryk Sienkiewicz, w swoich podróżach do Ameryki, ulegał wpływowi wyobrażeń na temat Stanów Zjednoczonych i cudów tam się znajdujących. Jednakże, w zetknięciu z rzeczywistością, wyobrażenia nie wytrzymały, stąd też stosunkowo krytycznie odnosił się on do kolejnych, obserwowanych w Stanach rzeczy.

Autor tekstu źródłowego znany jest z tego, że „pisał ku pokrzepieniu serc”, ukazując w swoich powieściach, najczęściej historycznych, momenty wielkości Rzeczypospolitej. Szczególnie było to pożądane przez społeczeństwo w czasach zaborów.

Najważniejsze czasy:

1846 – narodziny Henryka Sienkiewicza

1866–1871 – studia filologiczno-historyczne Sienkiewicza, zakończone niezdanym egzaminem z greki i rezygnacją ze studiowania

1896 – wydanie powieści *Quo Vadis*

1905–Sienkiewicz zdobywa Nagrodę Nobla

Literatura pomocnicza:

Chwalba A., *Historia powszechna XIX wieku*, Warszawa 2013.

Chwalba A., *Historia Polski 1795 – 1918*, Warszawa 2000.

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Łukasz Wołczyk